

[PROGRAMMA 11]

GOVERNANCE EN FINANCIERING

De omvang van de emissiereductie, en vooral de snelheid waarmee die moet worden gerealiseerd, vereisen een opschaling van het klimaatbeleid van alle betrokken stakeholders. Bovendien vereisen heel wat maatregelen en acties een intensieve samenwerking tussen publieke en private actoren. Door hun inspanningen voor de klimaattransitie maximaal op elkaar af te stemmen, ontstaan synergieën die de impact van de ondernomen acties versterken.

De traditionele manier van projectmatig samenwerken zal niet meer volstaan. Er is nood aan een ander 'governance' model: een robuuste beleidsmatige organisatie en een samenwerkingsmodel die in staat zijn om de klimaatuitdaging aan te gaan en de Roadmap te implementeren.

Het quadruple helix model is daarvoor een goed principe: de samenwerking tussen overheden, de kennissector, de economische sector en de burgers. Het model vormt vandaag reeds de basis voor de werking van onder meer de vzw Leuven 2030 en heeft reeds zijn waarde bewezen. Het leidt tot een partnerschap van gelijkwaardige partners die zich wederzijds engageren. De vzw Leuven 2030 kan hierin een belangrijke rol als facilitator opnemen. Stad Leuven kan kiezen voor een verdere intensivering van het 'horizontale' samenwerkingsmodel, waarvoor de afgelopen jaren reeds de basis werd gelegd en waarvan onder meer de vzw Leuven 2030 en de vzw Leuven MindGate het resultaat zijn.

Ook in de economische en financiële sector is een heroriëntatie nodig om de klimaattransitie mogelijk te maken. Bedrijven integreren de klimaatdoelstellingen in hun missie en strategie. De klimaattransitie vereist een sterke economische innovatie, die zal leiden tot nieuwe businessmodellen. Nieuwe financieringsmechanismen zorgen voor de nodige hefboomen.

Werk 65 De samenwerking tussen actoren intensiveren

Bijna alle werven van deze Roadmap vereisen een intense samenwerking tussen verschillende actoren: Stad Leuven en andere overheden, bedrijven en instituten, organisaties en middenveld, bewoners en bezoekers. Dat maakt de klimaattransitie zo complex.

Rond elke werf is een 'stakeholdercoalitie' nodig van actoren die een essentiële bijdrage moeten en willen leveren of die een groot belang hebben bij de implementatie of de opschaling van de werf. Binnen deze stakeholdercoalitie

zal een 'werfleider' opstaan die het voortouw neemt en zich engageert om de samenwerking te structureren, een actieplan op te stellen en de opstart of de versnelling van de werf te faciliteren.

Dergelijke stakeholdercoalities zijn zeker niet nieuw. Zo is er het samenwerkingsverband L.E.U.V.E.N., dat in het kader van een ELENA-project op grote schaal Leuvense niet-residentiële gebouwen wil verduurzamen (zie werf 8 'renovatie patrimonium van de grote gebouweigenaars'). LICHT Leuven,

Naar een stadsregionale federatie

Het 'stedelijk systeem' van Leuven beperkt zich al lang niet meer tot de administratieve grenzen van de stad. De inwoners van de buurgemeenten zijn net als de Leuvenaars zelf in grote mate op de stad georiënteerd: om te werken, school te lopen, de voorzieningen te gebruiken, ... Stad Leuven creëert welvaart die reikt tot buiten de grenzen van de stad. De buurgemeenten worden tegelijk geconfronteerd met de stedelijke uitdagingen, zoals de druk op de woningmarkt en de open ruimte, de mobiliteitsproblemen, ...

Er zijn dus heel wat uitdagingen die Stad Leuven en de buurgemeenten onmogelijk in hun eentje kunnen oplossen en die de Provincie of het Vlaams Gewest evenmin kunnen of willen opnemen.

Om deze uitdagingen samen het hoofd te bieden, kunnen Stad Leuven en de buurgemeenten beslissen om een stadsregionale federatie op te richten, naar het voorbeeld van de 'communautés urbaines' in Frankrijk. Binnen deze federatie behouden alle gemeenten hun autonomie en hun identiteit, maar engageren ze zich om een aantal gemeenschappelijke thema's samen aan te pakken.

De samenwerking in een federatie leidt niet alleen tot een gecoördineerd beleid rond bovenlokale opgaven. Binnen de federatie ontstaan synergieën en schaalvoordelen, die lokale besturen de kans biedt om sommige taken samen te organiseren: van samenaankopen, over gemeenschappelijke voorzieningen tot een 'pool' van gespecialiseerde ambtenaren die de verschillende gemeenten doelgericht ondersteunen. Dat leidt tot een betere dienstverlening aan de bevolking en een grotere kostenefficiëntie voor de lokale besturen. De financiële en personele voordelen zullen voor de gemeenten significant groter zijn dan de kosten van de federatie. Deze werkwijze is overigens niet helemaal nieuw. Sommige gemeenten maken nu al afspraken over het delen van voorzieningen en personeel. Binnen de politiezones werken de gemeenten al verregaand samen.

De federatie hoeft niet te leiden tot de installatie van een extra bestuursniveau. De aansturing gebeurt door een bestuur dat samengesteld is uit een delegatie vanuit alle schepencolleges. De democratische controle gebeurt door een 'verenigde gemeenteraad', waarbij alle gemeenteraadsleden van de betrokken gemeenten enkele malen per jaar samen komen om te beraadslagen en te beslissen.

Stad Leuven kan zich engageren om in de opstartfase mensen en middelen vrij te maken voor de stadsregionale federatie. Ook aan de Provincie en het Gewest, die zelf baat hebben bij de oprichting van zo'n federatie, kan financiële ondersteuning worden gevraagd.

een samenwerkingsverband rond hernieuwbare energie, is dan weer ontstaan uit het strategisch partnerschap tussen Ecopower cvba, Stad Leuven en de vzw Leuven 2030.

Voor veel stakeholders en hun vertegenwoordigers komt dit engagement bovenop hun kernactiviteiten. Dat zal, zeker in de opstartfase, voor capaciteitsproblemen zorgen en een limiet zetten op welke acties kunnen worden opgenomen, waardoor prioriteiten moeten worden gesteld. Toch mag de urgentie van de klimaattransitie niet uit het oog worden verloren. Er moeten al op korte termijn mijlpalen worden bereikt om de reductiedoelstellingen te realiseren. Alle betrokken stakeholders zullen zich op korte termijn reorganiseren en versterken om hun bijdrage aan de klimaattransitie te kunnen waarmaken.

***Een team van
programmacoördinatoren
ondersteunt de werven en
stemt ze op elkaar af.***

Voor elk programma zal in 2019 een 'programmacoördinator' worden aangesteld. Die ondersteunt, op basis van deze Roadmap, de implementatie van de werven en stemt ze op elkaar af. De coördinator ondersteunt de werfleiders, onder meer door stakeholdermanagement en gerichte lobbying. De programmacoördinatoren zorgen samen voor een optimale wisselwerking tussen de programma's. Ze werken nauw samen met de stakeholders, maar zijn tegelijk ongebonden. De programmacoördinatoren kunnen via de vzw Leuven 2030 worden aangesteld, die hiervoor de nodige mensen en middelen verzamelt. Binnen de vzw kan ook de rol van 'Roadmapmanager' gedefinieerd worden, die de samenwerking tussen de coördinatoren faciliteert en die de implementatie van de Roadmap als geheel organiseert. De profielen en de rollen van de programmacoördinatoren en de Roadmapmanager zullen in overleg met de stakeholders worden uitgewerkt.

In 2020 is voor elke werf een actieprogramma opgesteld en zijn alle werven opgestart.

**Werf 66
Een slagkrachtig en integraal
stedelijk klimaatbeleid**

Stad Leuven is zonder twijfel de stakeholder met de grootste impact op de Leuvense klimaattransitie. Stad Leuven formuleert een stedelijk klimaatbeleid dat invulling geeft aan haar unieke rol.

Vanaf 2020 integreert Stad Leuven de klimaattransitie als een transversaal beleidsthema in haar organisatie. Zo wordt het klimaatbeleid met elk ander stedelijk beleidsdomein verbonden. Door de klimaatambities van Stad Leuven in elk beleidsdomein mee als doelstelling voorop te stellen, kan het stadsbestuur belangrijke synergieën realiseren en haar impact op de klimaattransitie vergroten.

Vanaf 2022 wordt in elk stedelijk beleidsdomein de impact op de klimaattransitie systematisch geëvalueerd en geïntegreerd in de besluitvorming.

De Leuvense beleidsverantwoordelijken werpen zich op als klimaatambassadeurs. Ze dragen de klimaattransitie actief uit en helpen andere stakeholders overtuigen om hun verantwoordelijkheid op te nemen.

***Stad Leuven pakt de
klimaattransitie aan via
al haar beleidsdomeinen.
De stadsdiensten
worden versterkt om de
klimaatambities van de stad
waar te maken.***

Deze Roadmap legt een groot aantal verantwoordelijkheden en taken bij Stad Leuven. De stadsadministratie heeft momenteel niet de slagkracht om de cruciale rol van Stad Leuven in de klimaattransitie ten volle waar te maken. Stad Leuven maakt de nodige mensen en middelen vrij om haar klimaatbeleid te versnellen.

Werk 67 Intergemeentelijke samenwerking in de Leuvense stadsregio

Voor heel wat uitdagingen binnen de klimaattransitie (en binnen het stedelijk beleid in het algemeen) is Stad Leuven afhankelijk van de buurgemeenten. Omgekeerd hebben de meeste buurgemeenten niet de middelen om zelf een effectief klimaatbeleid uit te werken en zijn ze aangewezen op de ondersteuning van Leuven.

Stad Leuven gaat tegen 2020 een structurele samenwerking aan met de buurgemeenten (Bertem, Bierbeek, Herent, Holsbeek, Lubbeek, Oud-Heverlee, Rotselaar), om samen de klimaatuitdagingen aan te pakken. De samenwerking kan structureel worden uitgebouwd, bij voorbeeld in de vorm van een stadsregionale federatie (zie kaderstuk 'naar een stadsregionale federatie'). Rond minstens volgende klimaatthema's wordt tegen 2022 een gecoördineerd beleid uitgewerkt, dat tegen 2024 eerste tastbare resultaten moet opleveren:

- Duurzame mobiliteit: realisatie van fietsroutes, doorstroming van openbaar vervoer, afbouw van sluipverkeer;
- Ruimtelijke ordening: versterking en verdichting van de woonkernen, afbouw van perifere ontwikkelingen, gecoördineerd locatiebeleid;
- De uitbouw van een veerkrachtig en samenhangend groenblauw netwerk;
- De productie van hernieuwbare energie binnen de stadsregio;
- Lokale voedselproductie binnen de stadsregio.

Ook rond andere bovenlokale thema's, zoals woonbeleid en gedeelde voorzieningen, kunnen de gemeenten een gemeenschappelijk beleid ontwikkelen.

Stad Leuven en de buurgemeenten richten een stadsregionale federatie op om bovenlokale klimaatthema's gezamenlijk aan te pakken.

Binnen de stadsregionale federatie kunnen de betrokken gemeenten kennis en ervaringen inzake klimaatbeleid met elkaar delen. De buurgemeenten van Leuven kunnen gespecialiseerde ambtenaren 'poolen' om zelf een klimaatbeleid op te zetten. Stad Leuven stelt haar expertise ter beschikking om de buurgemeenten hierbij te ondersteunen.

Werk 68 Samenwerken met hogere overheden

Stad Leuven intensiveert de samenwerking met andere bestuursniveaus om de klimaattransitie te versnellen.

Stad Leuven en de Provincie Vlaams-Brabant synchroniseren vanaf 2019 het stedelijk en provinciaal klimaatbeleid, zodat beide elkaar maximaal versterken.

Stad Leuven ijvert samen met de andere Vlaamse steden voor de aanpassing van contraproductieve Vlaamse en federale regelgeving.

Stad Leuven heeft de ambitie om een Europese voortrekkersrol te spelen. Stad Leuven biedt zich bij de overheden aan als pilootstad om nieuwe Vlaamse, federale en Europese klimaatbeleidsinitiatieven op te starten en te testen. Daarbij kan Stad Leuven de Vlaamse Regering verzoeken om een gedeelte van het Vlaams Klimaatfonds, dat gespijsd wordt door de geïnde emissierechten, aan te wenden om een deel van de Leuvense energie-investeringen te financieren. Daarnaast kan Leuven Europese middelen en ondersteuning trachten te verwerven.

Ten laatste in 2020 stelt Stad Leuven samen met de andere Vlaamse regionale en grote steden een 'klimaatagenda Vlaamse steden' op om de klimaatambities en het klimaatbeleid van de Vlaamse en de federale overheid op te drijven en contraproductieve regelgeving aan te passen. De Vlaamse en federale volksvertegenwoordigers uit de Leuvense stadsregio zetten zich actief in om deze klimaatagenda door te duwen.

Werf 69 Duurzaam ondernemen

Leuvense bedrijven en bedrijven die in Leuven een belangrijke rol spelen engageren zich tot 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Dat betekent dat deze bedrijven economische doelstellingen combineren met sociale en milieudoelstellingen.

*Leuvense bedrijven
engageren zich nadrukkelijk
tot maatschappelijk
verantwoord
ondernemen. Ze helpen de
klimaatdoelstellingen te
bereiken.*

Deze bedrijven stemmen hun missie, waarden, strategie, organisatie en businessmodellen af op duurzaamheid. In hun sleutelindicatoren (KPI's) incorporeren ze de sociale en milieudoelstellingen.

In de financiële sector wordt werk gemaakt van nieuwe financiële instrumenten die zich specifiek richten op de klimaattransitie en duurzaam ondernemen. De waardering

van kapitaal verschuift van de korte naar de langere termijn, waarbij in de kapitaalkost ook risicofactoren worden meegenomen die de sociale en de milieu-impact van investeringen in rekening brengen. Dat voorkomt dat deze kosten worden 'geëxternaliseerd' (bij de samenleving gelegd).

Leuvense ondernemers en investeerders ondersteunen actief de klimaattransitie. Ze bewijzen dat duurzame economische groei mogelijk is en werpen zich binnen de economische en financiële wereld op als klimaatambassadeurs.

Tegen 2020 werkt de Leuvense bedrijfswereld een charter uit om maatschappelijk verantwoord ondernemen in hun bedrijven te verankeren. Tegen 2022 hebben de helft van de Leuvense bedrijven dit charter onderschreven.

De koepelorganisaties VOKA en Unizo kunnen een belangrijke rol spelen in het stimuleren van de Leuvense economische sector om te kiezen voor duurzaam ondernemen.

LICHT Leuven

LICHT Leuven staat voluit voor 'Lokaal Initiatief voor een Coöperatie Hernieuwbare Transitie in Leuven'. Dit samenwerkingsverband is een gezamenlijk initiatief van Stad Leuven, haar strategische energiepartner Ecopower cvba en de vzw Leuven 2030. LICHT Leuven initieert projecten rond de productie van hernieuwbare energie in Leuven, zoals PV-installaties op onbenutte daken en windturbines. Verschillende organisaties en bedrijven hebben zich intussen aangesloten. In de toekomst zullen ook Leuvense inwoners kunnen aansluiten, en op die manier financieel mee profiteren van de energietransitie.

LEUVEN MINDGATE

De vzw Leuven MindGate werd in 2016 door 29 leidende kennisinstellingen, bedrijven en Stad Leuven opgericht. De vzw heeft twee doelen. Enerzijds moet zij de Leuvense regio internationaal positioneren als een topregio inzake 'Health, High-Tech & Creativity'. Daartoe participeert Leuven MindGate in nationale en internationale projecten, missies en evenementen. Anderzijds wil de vzw het regionaal economisch weefsel versterken, ten bate van de lokale bedrijven. Dit gebeurt onder meer door samenwerkingen tussen bedrijven te stimuleren.

Werf 70 Klimaatgericht innovatief ondernemerschap

De klimaattransitie kan en moet niet enkel door de publieke sector worden aangedreven. De omslag naar een klimaatneutrale samenleving creëert nieuwe economische opportuniteiten. Leuvense ondernemers creëren nieuwe businessmodellen, diensten en producten die de klimaattransitie mogelijk maken. Dat laat hen toe om een maatschappelijk engagement te koppelen aan de creatie van toegevoegde waarde (zie programma 13 'kennisopbouw en monitoring').

Leuvense ondernemers creëren nieuwe businessmodellen, diensten en producten die de klimaattransitie mogelijk maken.

De Leuvense economie heeft, dankzij haar wortels in 'health, high-tech & creativity', de uitgelezen startpositie om via innovatie de klimaattransitie te versterken. Vanaf 2020 geeft de vzw Leuven MindGate het klimaatgericht innovatief ondernemerschap een centrale plaats in haar werking. Daarvoor werkt deze vzw structureel en complementair samen met de vzw Leuven 2030.

Naast Leuven MindGate kunnen ook VOKA en Unizo het innovatief ondernemerschap stimuleren.

Werf 71 Innovatieve financieringsmechanismen

De klimaattransitie stelt een grote uitdaging inzake financiering. De volgende decennia zijn enorme investeringen nodig in gebouwen, mobiliteit en energiesystemen. Recent werd berekend dat er per inwoner en per jaar minstens een investering van 4.000 euro nodig zal zijn om de klimaattransitie écht op gang te brengen¹.

Investeringen op korte termijn voorkomen dat de kosten van de klimaattransitie en de klimaatverandering op langere termijn nog veel hoger zullen oplopen.

Een aantal investeringen renderen op korte termijn, sommige verdienen zich terug op een lange termijn. Veel investeringen zullen niet zozeer resulteren in financiële baten, maar vooral voorkomen dat de kosten in de toekomst (van een late klimaattransitie en van de opvang van de gevolgen van de klimaatverandering) nog veel hoger zullen oplopen. Kosten en baten zullen niet altijd bij dezelfde actoren liggen. Vaak bevinden geïmpacteerde en begunstigde groepen zich (ver) buiten de stadsgrenzen (denk maar aan de Noord-Zuidproblematiek). Er zijn nieuwe vormen van financiële solidariteit nodig, ook met inwoners en organisaties die zelf niet over de middelen beschikken om mee te stappen in de klimaattransitie.

Om op korte termijn de nodige financiële middelen te genereren voor de noodzakelijke investeringen, zijn innovatieve financieringsmechanismen en -instrumenten nodig.

¹ Bron: https://www.klimaat.be/files/4714/8006/5855/brochure_2050_NL.pdf

CARBON-ALT-DELETE

De vzw Carbon-Alt-Delete is in 2017 opgericht door vier Leuvense PhD-studenten. Zijn missie is de klimaatverandering te bestrijden door mensen te informeren en te activeren. De vzw stuurt aan op acties op twee niveaus: vermindering van de CO₂e-uitstoot en compensatie van de resterende emissies. De vzw stelt een rekenmodule ter beschikking om de CO₂e-uitstoot van een huishouden of organisatie te berekenen. Daarnaast biedt de vzw de kans om uitstoot te compenseren, door Vrijwillige EmissieReducties op te kopen.

Stad Leuven kan samen met publieke en private partners tegen 2020 een Leuvens klimaatfonds oprichten. Daarin worden publieke en private middelen verzameld waarmee grootschalige investeringen worden gefinancierd. Het klimaatfonds kan als rollend fonds worden ingezet (zie kaderstuk 'een Leuvens klimaatfonds').

Stad Leuven kan samen met publieke en private partners tegen 2020 een klimaatfonds oprichten om de klimaattransitie te helpen financieren.

'ESCO's (Energy Service Companies) zijn bedrijven die energiediensten leveren aan eigenaars van (grote) gebouwen. Deze bedrijven investeren in de energie-optimalisatie van gebouwen en worden vergoed via een deel van de bespaarde energiekost. Daardoor hoeven eigenaars zelf niet in te staan

voor de projectopvolging, is geen prefinanciering vereist en wordt de energieopbrengst gewaarborgd via een prestatie-overeenkomst.

Financiële instellingen engageren zich om aantrekkelijke financiële producten uit te werken voor investeringen in de klimaattransitie.

Energiecoöperaties investeren in productiecapaciteit voor hernieuwbare energie. De basisidee is om lokale inwoners, organisaties en bedrijven mee te laten investeren, zodat zij financieel mee kunnen profiteren van de omschakeling naar lokaal geproduceerde hernieuwbare energie.

Het Leuvens klimaatfonds kan op termijn mee gevoed worden door een algemene CO₂-taks. Die zal (op Vlaamse of Europese schaal) worden ingevoerd vanuit het principe 'de vervuiler betaalt': de CO₂-taks legt de kost voor de afbouw van de emissies bij wie ze uitstoot. Dit mechanisme heeft een dubbel voordeel. Enerzijds genereert het noodzakelijke inkomsten voor de klimaattransitie. Anderzijds zal de taks

Een Leuvens klimaatfonds

In tegenstelling tot banken of andere financiële instellingen, die een veel bredere opdracht hebben, kunnen klimaatfondsen zich geheel toewijden op het ontwikkelen van financieringsoplossingen voor een duurzame transitie. Door deze toewijding en door het verzamelen van de juiste expertise zijn klimaatfondsen in staat om sterke businessmodellen uit te bouwen, kredietwaardige projecten te ontwikkelen en nieuwe investeringen te ontsluiten.

Een klimaatfonds kan zowel door publieke als private middelen gevoed worden. De publieke middelen kunnen door Stad Leuven, Vlaanderen en Europa worden ingebracht. De private partners kunnen institutionele beleggers, investeerders, bedrijven en particulieren zijn. Zij kunnen door hun kapitaalsinbreng rekenen op een langetermijnopbrengst en tegelijk bijdragen aan de Leuvense klimaattransitie. In mate dat de investeringen zichzelf terugverdienen, ontstaat een 'rollend fonds': de return uit eerdere investeringen wordt geherinvesteerd in nieuwe projecten, waardoor een sneeuwbaaleffect ontstaat.

Niet alle investeringen verdienen zichzelf terug (of beter: niet alle baten kunnen gemonetariseerd en gerecupereerd worden). Dit neemt niet weg dat zorgvuldig moet afgewogen worden welke projecten voor financiering in aanmerking komen. Daarvoor moeten heldere criteria worden opgesteld.

Het klimaatfonds wordt extern beheerd, op aanwijzing van Stad Leuven en de andere financiële partners, en staat onder toezicht van een investeringscommissie die de aangebrachte projecten beoordeelt. Het klimaatfonds streeft een zeker rendement na, maar heeft tegelijk een uitgesproken sociale dimensie. Het fonds zal mee bijdragen tot een grotere sociale rechtvaardigheid van de klimaattransitie.

KU Leuven beschikt reeds vijf jaar over zo'n klimaatfonds, in de vorm van een rollend fonds, met intussen 5,5 miljoen euro aan renteloze leningscapaciteit.

tot gevolg hebben dat consumenten en bedrijven steeds meer zullen kiezen voor groene alternatieven waarop geen CO₂-taks van toepassing is. De taks zorgt er met andere woorden voor dat het prijsverschil tussen een (goedkope) fossiele dienst of product en een (duurder) klimaatneutraal alternatief wordt weggewerkt.

In een energiecoöperatie kunnen Leuvense inwoners financieel mee profiteren van de energie-transitie.

De Leuvense bevolking, bedrijven en organisaties hoeven niet te wachten op de invoering van een CO₂-taks. Zij kunnen nu al kiezen voor een 'internal carbon pricing', waarbij ze vrijwillig hun CO₂e-uitstoot financieel compenseren. Deze 'vrijwillige belasting' investeren ze in eigen of externe klimaatprojecten. Niet alleen genereert dit onmiddellijk een eigen investeringsbudget voor groene investeringen; het zorgt er ook voor dat de schok minder groot is op het moment dat de CO₂-taks van overheidswege wordt opgelegd.

KU Leuven past dit principe nu al toe door de emissies van vliegvluchten in dienstverband te compenseren via een bijdrage aan een eigen klimaatfonds dat specifiek gericht is op klimaatgebonden (onderzoeks)projecten.

De Leuvense bedrijven, organisaties, investeerders en inwoners kunnen er op korte termijn voor kiezen om te 'divesteren': het terughalen van kapitaal uit projecten, bedrijven of fondsen die investeren in de fossiele economie (en andere onduurzame activiteiten). Het vrijgekomen kapitaal wordt vervolgens geïnvesteerd in projecten rond hernieuwbare energie of circulaire economie.

Leuven zal vanaf nu systematisch de potentiële subsidie- en financieringskanalen screenen en benutten om klimaatprojecten in Leuven te helpen financieren.

In afwachting van een CO₂-taks kunnen Leuvense inwoners, bedrijven en organisaties kiezen voor een vrijwillige bijdrage om de emissies te compenseren.

In de opstart en de uitbouw van de werf 'innovatieve financieringsmechanismen' zullen private financiers (zoals banken) en investeerders een grote rol moeten opnemen. De vzw Leuven 2030 kan deze werf, samen met de betrokken stakeholders, helpen initiëren.

Vzw Leuven 2030, een groeiend partnerschap

Reeds in 2010 werd binnen het Netwerk Duurzaam Leuven het belang van een klimaatneutraal Leuven uitgesproken door Stad Leuven, KU Leuven en enkele middenveldorganisaties. Nadat het stadsbestuur het Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie had onderschreven, ondertekende toenmalig milieuschepen Mohamed Ridouani op in mei 2011 een intentieverklaring om de stad klimaatneutraal te maken. De ambitie werd zo geformaliseerd. Gedurende meer dan een jaar werkten verschillende partners nauw samen aan wetenschappelijk rapport om de CO₂e-uitstoot van de stad te bepalen en de nodige maatregelen te bepalen. Op 9 november 2013 richtten 60 stichtende leden, waaronder inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en (semi-) publieke overheden, samen de stadsbrede vzw Leuven Klimaatneutraal 2030 op. De vzw vertegenwoordigt dus alle actoren in de Leuvense samenleving. De samenwerking tussen de verschillende Leuvense spelers en inwoners is uniek en bovendien noodzakelijk. Het creëren van een gezonde, aangename en klimaatneutrale stad kan alleen slagen als iedereen hieraan meewerkt. De vzw is daarom een open ledenorganisatie, waar iedereen lid van kan worden. In 2016 besloot de vzw verder te gaan onder een nieuwe merknaam; 'Leuven 2030' was geboren.

De vzw is inmiddels flink gegroeid en heeft meer dan 400 leden verdeeld over verschillende ledencategorieën: burgers, middenveldorganisaties, bedrijven, kennisinstellingen en overheid.

Werf 72 Vzw Leuven 2030 structureel uitbouwen

De vzw Leuven 2030 is een stadsbrede organisatie die overheden, kennisinstellingen, organisaties, bedrijven en burgers verenigt. De vzw is opgericht vanuit de gemeenschappelijke doelstelling om Leuven zo snel mogelijk klimaatneutraal te maken. De vzw heeft daarin een dubbele doelstelling. Ten eerste: impact genereren op het vlak van emissiereductie. Ten tweede: de klimaattransitie initiëren en versnellen via de gerichte creatie van beweging in de Leuvense samenleving, met aandacht voor sociale rechtvaardigheid. De aanpak van de vzw is gebaseerd op 'social power', het actief inzetten van kennis en wetenschap en strategische storytelling.

Om haar rol in de klimaattransitie ten volle te kunnen opnemen, wordt het aantal medewerkers van de vzw Leuven 2030 tegen 2024 sterk uitgebreid.

In de versnelling van de klimaattransitie is voor de vzw een belangrijke rol weggelegd. De vzw ziet het als zijn opdracht om deze Roadmap actief uit te dragen en onder de aandacht te brengen. Daarnaast zal de vzw de werven helpen initiëren door stakeholders samen te brengen en de opstart te faciliteren. Verder wil de vzw een sleutelrol vervullen in programma 12 'iedereen betrekken in de klimaattransitie': enerzijds sensibiliseren en participeren rond de klimaattransitie, anderzijds de sociale rechtvaardigheid (in Leuven en daarbuiten) doorheen de klimaattransitie bewaken. De vzw zal ook mee de ontwikkeling van nieuwe financieringsmechanismen (zie werf 71 'innovatieve financieringsmechanismen') moeten initiëren. Tenslotte ziet Leuven 2030 het ook als zijn taak om de kennisdeling en de monitoring mee uit te bouwen.

Vanaf 2019 baseert de vzw Leuven 2030 haar jaarprogramma op haar rol in de implementatie van deze Roadmap. Momenteel zijn de mogelijkheden van de vzw eerder beperkt. Om haar rol ten volle te kunnen opnemen, en onder meer de programmacoördinatoren te kunnen financieren, is het aantal medewerkers van de vzw Leuven 2030 tegen 2024 sterk uitgebreid (via eigen financiering en detachering). Van de organisaties die lid zijn van de vzw, en zeker van degene

die deel uitmaken van het bestuur, mag verwacht worden dat zij een voorbeeldfunctie vervullen in de omschakeling naar een klimaatneutrale stad. Deze organisaties actualiseren hun klimaatplan (of stellen er één op), op basis van deze Roadmap, waarin ze hun rol in de klimaattransitie definiëren en uitdragen. Daarbij hebben ze niet alleen oog voor de verduurzaming van hun eigen werking, maar ook (en vooral) voor hun noodzakelijke rol als beleidsactor.

De organisaties die lid zijn van de vzw werken een klimaatplan uit dat hun rol in de klimaattransitie definieert.

De vzw kan een 'Leuven 2030 proof' kwaliteitslabel in het leven roepen voor projecten en organisaties die in de klimaatdoelstellingen helpen realiseren. De vzw Leuven 2030 kan, in samenwerking met de betrokken gemeentebesturen, haar werkingsgebied uitbreiden tot de hele stadsregio. Daardoor kan de vzw ook in de buurgemeenten bijdragen aan de versnelling van de klimaattransitie.

PROGRAMMA 11 GOVERNANCE EN FINANCIERING

13 PROGRAMMA-
COÖRDINATOREN
AANGESTELD

65 DE SAMENWERKING TUSSEN ACTOREN INTENSIVEREN

ALLE WERVEN
OPGESTART

KLIMAATTRANSITIE
IS TRANSVERSAAL
BELEIDSTHEMA

KLIMAATIMPACT
GEÏNTEGREERD IN DE
BESLUITVORMING

66 INTEGRAAL STEDELIJK KLIMAATBELEID

STRUCTURELE
SAMENWERKING
BUURGEMEENTEN

GECOORDINEERD
KLIMAATBELEID
UITGEWERKT

EERSTE
RESULTATEN

67 INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING IN DE LEUVENSE STADSREGIO

STEDELIJK EN PROVINCIAAL
KLIMAATBELEID SYNCHROON

68 SAMENWERKEN MET HOGERE OVERHEDEN

KLIMAATAGENDA
VLAAMSE STEDEN

LEUVENS CHARTER
DUURZAAM ONDERNEMEN

50% VAN DE BEDRIJVEN
HEBBEN CHARTER
ONDERSCHREVEN

69 DUURZAAM ONDERNEMEN

INTEGRATIE IN LEUVEN
MINDGATE

70 KLIMAATGERICHT INNOVATIEF ONDERNEMERSCHAP

OPRICHTING
KLIMAATFONDS

71 INNOVATIEVE FINANCIERINGSMECHANISMEN

JAARPROGRAMMA
O.B.V. ROADMAP

AANTAL VTE STERK
UITGEBREID

72 VZW LEUVEN 2030 STRUCTUREEL UITBOUWEN

2019

2020

2021

2022

2023

2024

2025

